

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Vojenské lesy a statky ČR, s. p.**, se sídlem Pod Juliskou 1621/5, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Bc. L. H., proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 2. 2024, č. j. MZP/2024/290/332, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2024, č. j. 18 A 24/2024-54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalobci **s e v r a c í** soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti ve výši 5.000 Kč, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný výrokem 3. rozhodnutí ze dne 22. 11. 2022, č. j. MZP/2022/620/2066, v řízení o námitkách k oznámení záměru na vyhlášení Národní přírodní rezervace Obírka-Peklo (dále jen „NPR“) a jejího ochranného pásma částečně vyhověl námitkám žalobce proti zařazení pozemků v jeho správě do území NPR tak, že pozemky parc. č. 195 (část) a 196 (část) v k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu a parc. č. 788/82 789/1, 789/2, 790, 792/3 (část), 985 a 994 (část) v k. ú. Podhoří na Moravě a rozhodl o přesunutí předmětných částí těchto pozemků do navrhovaného ochranného pásma NPR. Námitce proti zařazení ostatních pozemků do území navrhované NPR a jejího ochranného pásma nevyhověl.

[2] Ministr životního prostředí (dále jen „ministr“) v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl rozklad žalobce a potvrdil rozhodnutí žalovaného.

[3] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který shora označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[4] Městský soud především nepovažoval napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Správní orgány uvedly, z jakého důvodu nejsou jiné formy ochrany dotčeného území dostatečně efektivní. Správní orgán prvního stupně se v testu proporcionality zabýval dalšími alternativami možné právní regulace, přičemž vysvětlil, z jakého důvodu má zato, že jiná forma ochrany území než vyhlášení NPR není k dosažení cílů dostatečná. Také ministr se dostatečně vypořádal se všemi argumenty a námitkami žalobce. V napadeném rozhodnutí vyvrátil tvrzení žalobce, že podmínky, které stanoví regulace na území NPR, je možno přenést do smluvní formy ochrany, kterou požadoval žalobce. V této souvislosti ministr poukázal také na nedostatky smluvní ochrany a vyslovil nesouhlas s námitkou, že § 39 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny preferuje v případě ochrany Evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) ochranu smluvní, jelikož tato nepředstavuje ochranu dostatečnou.

[5] Městský soud poukázal také na to, že ministr v souvislosti s možností použití smluvní ochrany podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny vyslovil, že tato nepředstavuje ochranu dostatečnou, přičemž s tímto závěrem žalobce v žalobě v podstatě nepolemizoval, nýbrž namítal, že správní orgány nevzaly v úvahu jeho dosavadní péči o dané území a taktéž jeho hospodaření na základě smluvní ochrany na jiných územích. S uvedenou argumentací se však městský soud taktéž neztotožnil, neboť pokud správní orgány dospěly k závěru, že na daném území smluvní ochrana podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny nepostačí, není dosavadní hospodaření žalobce v dotyčném území či v jiných oblastech, byť prováděné na základě smluvní ochrany, rozhodné. Městský soud současně poukázal na tu část rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, v němž tento ocenil dosavadní péči žalobce o dané území a žádným způsobem jeho hospodaření nezpochybnil.

[6] Závěrem napadeného rozsudku městský soud upozornil také na problematickou domluvu mezi stranami nyní řešeného území, která by se mohla promítnout do jednání o možné smluvní ochraně, u níž jde primárně o konsenzuální právní vztah.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní proti napadenému rozsudku brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatel považuje postup ministra za nezákonný a v rozporu s ustanoveními zákona o ochraně přírody a krajiny, z čehož dovozuje, že napadený rozsudek je nesprávný. Městský soud totiž nezohlednil pochybení ministra spočívající v porušení § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny a nepřisvědčil argumentaci stěžovatele týkající se dlouhodobé péče o předmětné území z jeho strany. Naopak přisvědčil ministrovi, aniž se zabýval tím, zda jsou jeho závěry správné.

[9] Stěžovatel se dále v kasační stížnosti vyjadřuje k jednotlivým odstavcům napadeného rozsudku a vyslovuje opakovaný nesouhlas se závěry správních orgánů, které nezohlednily, že území, o které se žalobce stará, jsou v rámci České republiky hodnocena jako nejcennější

pokračování

v rámci přírodního bohatství a kvality přírody. Přestože nelze omezit smluvní ochranou práva a povinnosti třetích osob, není to podle stěžovatele důvod k nerespektování § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ministr ani neaplikoval do svého rozhodnutí ocenění dosavadní péče stěžovatele o předmětné území. Aby bylo možné postupovat v souladu s právními předpisy a zároveň aby došlo k zachování přírodního bohatství, jak uvedl městský soud, pak podle stěžovatelova mínění měla být využita smluvní ochrana § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ministr přitom pouze uvedl, proč by použití tohoto ustanovení bylo složitější a nepokusil se stanovit rámec smluvní ochrany.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti závěrem vyjadřuje nesouhlas s úvahou městského soudu o jeho neochotě kooperovat s orgány ochrany přírody a o nerespektování požadavků zákona o ochraně přírody a krajiny.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou. Napadený rozsudek považuje za srozumitelný, dostatečně odůvodněný a věcně správný. Hlavním důvodem zpracování záměru na vyhlášení NPR byla mimořádně vysoká přírodní hodnota území, přičemž dále detailně popisuje jednotlivé předměty ochrany. Prioritním úkolem bylo zajistit pro EVL, kterou je i předmětné území, odpovídající územní ochranu. Smluvní ochranu podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny nepovažuje za dostačující, přičemž odůvodnění tohoto závěru vyplývá v provedeném testu proporcionality. Smluvní ochrana neumožňuje postup podle § 31 zákona o ochraně přírody a krajiny ve spojení s § 32 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon, a nebylo by možné jejím prostřednictvím ani zakázat vstup mimo vyznačené území třetím osobám, či zavázat třetí osoby k určitým povinnostem, stejně jako nedokáže reagovat na případnou změnu podmínek a usměrňování managementu a negarantuje zajištění trvalé kontinuity ochrany přírodních procesů v řešeném území z důvodu možné změny vlastnictví pozemků.

[12] Osoba zúčastněná na řízení svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

[13] S ohledem na to, jak je kasační stížnost a v ní obsažená argumentace formulována, se Nejvyšší správní soud předtím, než přistoupil k meritornímu posouzení věci, zabýval přípustností kasační stížnosti se závěrem, že kasační stížnost není přípustná.

[14] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s., *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jež rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.*

[15] Cílem citovaného ustanovení není omezit právo fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, ale zachovat kasační charakter řízení o kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2020, č. j. 5 Azs 345/2020-17). Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se proto musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). To znamená, že *„uvedení konkrétních stížných námitek [...] nelze nabrát zopakováním námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námítka směřovaly proti jiným rozhodnutím, než je rozhodnutí přezkoumávané Nejvyšším*

správním soudem.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006-58). Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci, je nutno na ni nahlížet jako na nepřipustnou, neboť se mýlí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).

[16] K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud také v usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, podle kterého *„kasační stížnost, která beze změny opakuje žalobní tvrzení a nijak nereaguje na argumentaci krajského soudu, neobsahuje důvody podle § 103 s. ř. s., a bude proto jako nepřipustná odmítnuta (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Vyzývat stěžovatele k odstranění této vady (§ 109 odst. 1 s. ř. s.) není v takové situaci namístě. (...) V kasačním řízení je stanoveno povinné zastoupení advokátem především proto, aby kasační stížnosti byly sepsány právním profesionálem a byly argumentačně na úrovni. Pokud by se povinné zastoupení v kasačním řízení mělo vyčerpat tím, že advokát provede v textu žaloby výše popsané kosmetické změny a označí ji za kasační stížnost, stalo by se pouhou formalitou. O formalitu ale zákonodárci nešlo: naopak smyslem bylo umožnit v kasačním řízení pokud možno kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to, reagovat na konkrétní závěry krajského soudu, zdůraznit přilehavou judikaturu a přesvědčivě prezentovat ty žalobní argumenty, které žalobce pokládá za nejpádnější.“*

[17] Citované judikатурní závěry jsou použitelné i v souzené věci. Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že městský soud převzal závěry ministra obsažené v napadeném rozhodnutí, se kterými stěžovatel nesouhlasí. Městskému soudu dále vytýká, že neposoudil správnost ministrem vyslovených závěrů. Konkrétní důvody, pro něž závěry městského soudu (vyslovené konkrétně v odstavcích 23. až 25., 27., 28. a 30. napadeného rozsudku) rozporuje, však stěžovatel neuvádí. Byť v kasační stížnosti odkazuje na tyto jednotlivé pasáže napadeného rozsudku, obsahově svými kasačními námitkami brojí proti posouzení věci správními orgány. Těm opakovaně (v kasační stížnosti shodně jako v žalobě) vytýká, že nezohlednily skutečnost dlouhodobé péče stěžovatele o předmětné území a jeho hospodaření na jiných obdobných pozemcích, které jsou chráněny smluvní ochranou ve smyslu § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny. Právě požadavku na tuto smluvní ochranu se setrvale dovolává.

[18] Tedy stěžovatel v kasační stížnosti rozporuje závěry, k nimž dospěl ministr v napadeném rozhodnutí, potažmo před ním žalovaný v jeho rozhodnutí. Tvrzení o tom, že městský soud věc nesprávně posoudil [což by nasvědčovalo kasačnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], však činí veskrze obecně, tedy aniž by uvedl konkrétní důvody, pro které by měl být napadený rozsudek nezákonný a bez uvedení konkrétních pochybení, kterých se měl městský soud při právním posouzení věci dopustit.

[19] Kasační stížnost tedy směřuje podle svého obsahu (nehledě na v ní vyjmenované kasační důvody) proti závěrům obsaženým v napadeném rozhodnutí. Ty již byly v rozsahu uplatněných žalobních námitek podrobeny přezkumu ze strany městského soudu. Chtěl-li stěžovatel docílit toho, aby právě tyto závěry městského soudu byly v řízení o kasační stížnosti posouzeny, bylo nezbytné, aby v kasační stížnosti zcela konkrétně vysvětlil, jakých pochybení v postupu v řízení předcházejícím vydání napadeného rozsudku či v právním posouzení věci se městský soud dopustil. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje

pokračování

na to, že je zcela neopodstatněná výtka stěžovatele, podle níž městský soud pouze převzal závěry žalovaného, ale již neposoudil jejich správnost [která by byla podřaditelná pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., k němuž přihlíží Nejvyšší správní soud i bez návrhu]. Městský soud totiž každou z uplatněných žalobních námitek posoudil, žádnou neopomněl a srozumitelně vysvětlil důvody, pro které žalobu jako nedůvodnou zamítl. To však neznamená, že závěry ministra bez dalšího převzal.

[20] K právě uvedenému jen pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatelovy žalobní námitky se týkaly pouze tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť stěžovatel v žalobě, shrnutě uvedeno, uváděl, že se ministr k určité otázce nevyjádřil, neposoudil ji, neuvedl, z čeho vycházel či nevypořádal námitky, aniž by konkrétně poukázal na jednotlivá pochybení, jichž se správní orgány ve svých rozhodnutích dopustily. Nemůže tudíž s úspěchem nyní městskému soudu vytýkat, že se věci blíže nezabýval a pouze převzal argumentaci ministra. Městský soud s ohledem na obsah žalobních námitek hodnotil primárně to, zda je napadené rozhodnutí přezkoumatelné. V takovém případě nepochybil, pokud odkazoval na jednotlivé části odůvodnění napadeného rozhodnutí, v nichž se ministr k otázkám (které podle stěžovatele nebyly posouzeny či byly opomenuty), vyjádřil. Nelze přehlížet ani to, že městský soud v napadeném rozsudku upozornil na to, že závěry ministra ohledně nemožnosti využití smluvní ochrany podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny pro to, že není ochranou v daném případě dostatečnou, stěžovatel v žalobě v podstatě nerozporoval (viz odst. [5] tohoto usnesení). Z uvedeného důvodu, uplatňuje-li nyní stěžovatel kasační námitky směřující k meritu věci, a to především k závěrům ministra o důvodech, pro které nelze využít institut smluvní ochrany podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny, pak i kdyby tyto námitky v kasační stížnosti dostatečně konkretizoval, nemohl by Nejvyšší správní soud tyto námitky za přípustné považovat, neboť je stěžovatel neuplatnil v rozporu s § 104 odst. 4 s. ř. s. již v řízení o žalobě, ač mu v tom nic nebránilo.

[21] Závěr napadeného rozsudku, v němž městský soud poukazoval na omezené možnosti k dosažení konsenzu jednotlivých zúčastněných stran (viz shora odst. [6]), pak nepředstavoval rozhodovací důvod, na němž by městský soud založil závěr o nedůvodnosti žaloby, nýbrž byl vysloven pro dokreslení celého případu. Městský soud zde ani nevyslovil, že stěžovatel není ochoten k domluvě se správními orgány, jak v kasační stížnosti namítá. Nejvyšší správní soud se s ohledem na tyto skutečnosti nebyl povinen více uvedenou úvahou městského soudu zabývat.

[22] Nejvyšší správní soud tudíž shledal kasační stížnost nepřípustnou, a proto ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona.

[23] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[24] O nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Osobě zúčastněné na řízení nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí vznikly náklady řízení. Nejsou zde prokazatelně ani žádné další náklady, které by jí bylo možno přiznat podle věty druhé téhož

ustanovení (z důvodů zvláštního zřetele hodných). Osoba zúčastněná na řízení proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[25] O vrácení soudního poplatku zaplaceného za řízení kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soudní poplatek bude vrácen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení v souladu s § 10a odst. 1 téhož zákona.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu